

ARA ES HORA, CATALANS...!

A CATALUNYA:
RESISTIR!!

PROLETARIAT DE TOTS
ELS PAÏsos UNI-VOS

treball

ORGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA (Internacional Comunista)

EDICIO DE MADRID - Any II - N.º 20 - Dissabte, 21 Gener 1939 - Preu: 30 cts.

CATALUNYA NECESSITA EL NOSTRE AJUT!

TOTS
ELS
CATALANS
PRESENTS
PER LA DEFENSA
DE LA TERRA
ESTIMADA.

**JÁ QUE ENS
FORCEN A FER
LA GUERRA,
FEM-LA!!**

TOTS A LA UNA, AMB ELS ULLS FITS EN LA VICTORIA!

La fúria totalitària s'ha desfermat contra Catalunya. L'ofensiva italiana de l'Est té per finalitat la invasió total de la nostra patria. Tinguem-ho present: **LA INVASIO TOTAL DE LA NOSTRA PATRIA!**

Encara que per a dominar-la calgui arrasar-la; encara que per a posseir-la calgui assassinar tots els catalans.

Aquesta ofensiva persegueix dos objectius concrets: l'un, restar a Espanya, en lluita per la seva independència nacional, el seu suport més considerable; l'altre, pressionar Franca amb la presència efectiva i amenaçadora d'un exercit italià a la frontera dels Pireneus.

La Italia feixista sap que en aquesta batalla de Catalunya es juga una carta decisiva. Per això no plany ni els homes, ni el material; per això deixa que els seus mercenaris vinguts d'un país famelic es lliurin, arribats a la terra promesa, al saqueig, a l'assassinat i al robatori. Mussolini no té en aquests moments altra obsessió que Catalunya; per assolir-la, per dominar-la, renunciaria a tot a bona part de les terres espanyoles esdevingudes territori colonial. Catalunya és, en relació a la guerra d'Espanya, i en l'ordre internacional, un objectiu de primeríssima importància. No hi fa res de destruir-la, convertir-la en un munt de runes fumegants i en un immens cementiri de catalans. El cas és posseir-la. El cas és esgrimir-la contra la Franca tranquil·la i confiada. Per això les legions negres

que tenen per lema la destrucció i el pillatge, l'assassinat i la violació, són llançades brutalment contra la nostra patria.

Ens volen prendre Catalunya! La nostra terra, única, com no n'hi ha cap més al Món, terra de llibertat i de progrés, de pau i de treball. Ens volen prendre Catalunya, però fins les pedres s'alçaran per a impedir-ho. Catalunya no vol veure's junyida al carro infecte del feixisme italià. Catalunya, gelosa de les seves llibertats, de la seva llengua, dels seus camps i de les seves muntanyes cara a la mar, està presta a donar fins la darrera gota de la seva sang per la República i per la independència d'Espanya.

Les hores són greus. Però podem afrontar-les amb optimisme perquè no ens manca coratge, perquè mantenim viva la flama ardent del nostre amor increbentable a la llibertat. Mussolini sap que es juga una carta decisiva. Que no resti ni un sol català sense saber-ho! Que ningú no deixi de complir el seu deure! Ni vacil·lacions, ni dubtes, ni covardies. Fermeza, coratge, fe en la victòria, i les gestes èpiques dels soldats de la República truncaran els propòsits de Mussolini.

Hem volgut sempre la pau. No hem desitjat mai la guerra. Però ja que ens forcen a fer la guerra, fem-la! Fem-la, catalans, tots a la una, sense escatimar sacrificis, amb els ulls fits en la victòria, que val més, molt més que la nostra vida, i amb l'arma apuntant al cor dels invasors.

CATALUNYA, rabiosament atacada pels invasors italolemans, repeteix avui les gestes èpiques que realitzà a l'històric front de l'Ebre fa unes setmanes i durant el transcurs de quatre mesos consecutius. L'enorme quantitat d'homes i de material que el feixisme estranger ha tramés als diversos sectors de l'Est no ha assolit alterar el més mínim la magnífica moral dels abnegats i mil vegades heroics combatents que lluiten en territori català. No hi ha paraules per descriure el comportament insuperable dels nostres homes.

La nostra enorme capacitat de resistència ha fet fracassar, una vegada més, els plans concebuts darrerament pels dictadors de Roma i Berlín. És indiscutible que Mussolini aquests dies no haurà pogut impressionar Chamberlain de la manera que esperava. Malgrat tot, la situació a Catalunya continua essent extraordinàriament delicada. Les tropes invasores tenen ordres concrets i terminants. El feixisme sap que es juga una carta decisiva, i per tal de no perdre-la realitza els esforços més inaudits.

En aquestes hores difícils i trascendentalíssimes, Catalunya necessita l'ajut entusiasta, ràpid i decidit de tots. Quan Madrid tenia a les seves portes l'enemic, contribuï poderosament a fer que esdevingués una consigna triomfal el crit de "No passaran!". Quan els mercenaris invasors avançaven vers València, els obligà a parar en sec l'ofensiva amb la meravellosa operació de l'Ebre. Avui és Catalunya, la que necessita urgentment les demostracions pràctiques de la solidaritat de tots els altres pobles de la República, i cal que, del primer a l'últim, els hi fèrem.

Les llibertats de Catalunya i la independència d'Espanya, que són una mateixa cosa, es defensen avui a sang i oc als fronts

(Passa a la pàg. 2.)

PELS FRONTS DE L'EST

RESISTENCIA SOBRE EL PLA

**VIBRACIO DE SOLIDARITAT.
ELS PRESONERS QUE HAN
TORNAT A LES NOSTRES LI-
NIES. - POBLES ARRASATS.
COM ES COMPLEIX AMB
EL DEURE. - ELS MILLORS
SOLDATS DEL MON.**

avellosa, la qual té relació íntima amb l'esperit de solidaritat entre totes les unitats. Res del que esdevé als flancs els pot ésser indiferent, i cups, oficials i comissaris es preocupen constantment per a saber l'abast i desenvolupament exacte dels combats que s'estan lliurant, de vegades a molts quilòmetres de distància.

AMB AQUESTES, NO

Fou aquest esperit de solidaritat i d'ajut mutu de magnífics resultats al Baix Segre. La presència dels italians més ençà del riu va atraure, com un conjuntament, totes les voluntats i tots els odis. Una tensa i com universal preocupació corria per les nostres unitats de línia i de reserva, estenent-se fins els pobles propers: —Que no passin. Que no aconseguixin infiltrar-se per cap pista. A socorrer al qui es troba en perill.

L'estat d'ànim era igual entre reclutats, amnistiatos i veterans, tots compromesos i fessos en aquesta aspiració suprema: Que no passin els italians! La ravellosa, la qual té relació íntima amb l'esperit de solidaritat entre totes les unitats. Res del que esdevé als flancs els pot ésser indiferent, i cups, oficials i comissaris es preocupen constantment per a saber l'abast i desenvolupament exacte dels combats que s'estan lliurant, de vegades a molts quilòmetres de distància.

(Passa a la pàg. 4.)

A POCS QUILOMETRES DEL FRONT

LES DONES TREBALLEN PER ALS COMBATENTS

La desídia dels antics governants d'Espanya, llur manca de visió política i social, llur sectarisme, llur absurd concepte de la finalitat de les masses proletàries, que, segons ells, solament servien per a ésser explotades, havien convertit la nostra nació en una de les més retardades d'Europa. Els analfabets es comptaven per milions. L'home, abandonat a la seva sort, obligat a produir fins l'esgotament, privat de tota instrucció, desconexat de la majoria de les vegades, les meravelles de la ciència, de l'art, de la literatura, vivia d'una manera primitiva i rudimentària als pobles allunyats de la capital, on el temps semblava que s'immobilitzava en perenne monotonia. La dona, tancada a les quatre parets de la llar, res no sabia del que passava més enllà dels seus camps, de les seves muntanyes o de la seva mar, en la quietud constant del nou segle que introduïa conceptes, idees, ideals renovadors, trencant antics errors funestos per a la superació col·lectiva.

L'antic ritme de la vida de poble de la nostra Catalunya ha estat trencat pels canons enemics, per les explosions de les bombes feixistes, pels himnes bèl·lics del nostre Exèrcit Popular. Tots, homes i dones, es desvetllaren de llur llarg somni. I miraren, primer, amb espant; després, amb indignació, els efectes d'una guerra provocada pels que tot ho tenien i tot els era poc. S'incorporaren a la lluita amb impetu, amb fe, amb una seguretat absoluta en la nostra victòria.

Es en els pobles més propers al front—molt petits, molt rústics, sense comoditats—on les dones treballen més, per als combatents que han d'alliberar la terra d'invasors estrangers. Parlen de política també; emeten opinions, jutgen actuacions. S'instrueixen. Es fermes per al dia de demà ésser útils, quan s'hagi de reconstruir la patria.

Ells ho mereixen tot: el nostre esforç i la nostra gratitud.

Són el senyal d'aldarra quan entro al taller. Es veuen perfectament, des del balcó obert, els aparells que brillen al sol. El soroll dels motors dels avions enemics és inconfundible.

—Hi haurà combat?—pregunta una jove dona que encara conserva a la seva mà el fil i les tisores.

—Vindran els nostres cacs?—diu una altra, amb veu vibrant d'emoió continguda.

—Ahir ja us vaig dir—afegeix la més seriosa—que és prudent anar als refugis. Què feu, doncs, aquí?

—No t'enfadis. Ja veus que per ara no tiren. Però si arribem a estar amagades no hauríem vist cap altre, amb les ales destrocades, aquell aparell facciós tripulat per alemanys.

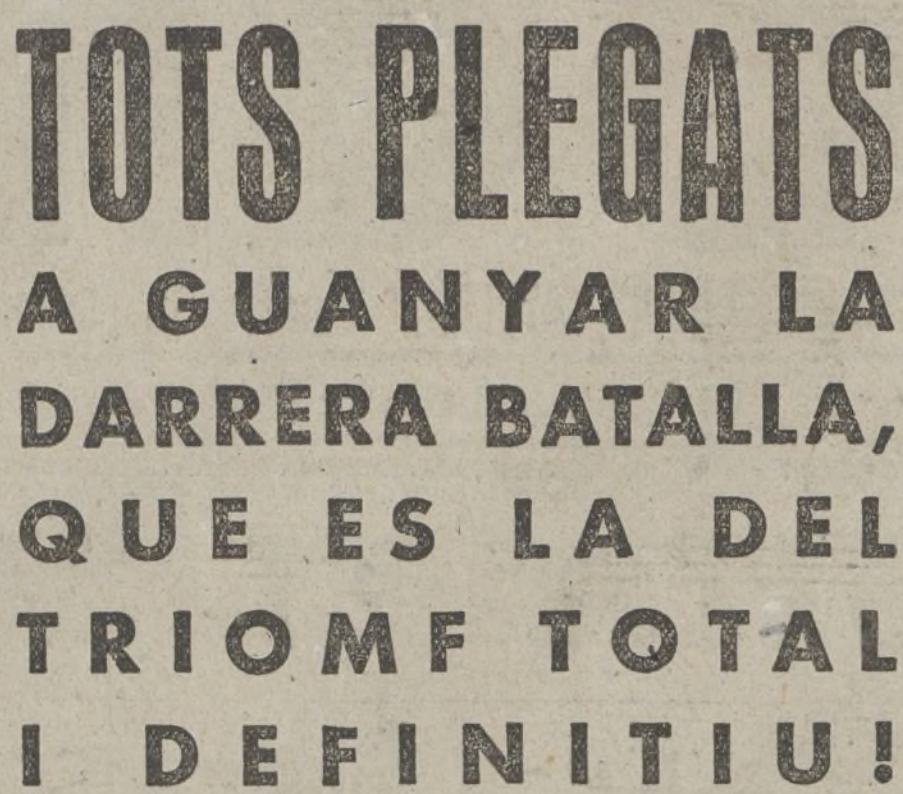
Després d'uns minuts ha passat ja el perill. Les noies corren totes a prendre solent enfront les màquines de cosir, a reprendre la tasca interrompuda. Una, a la llarga taula, col·locada a l'angle prop de la porta, comença a tallar camises d'uniforme; una altra, a l'angle oposat, pantalons. La responsable, Carme Simon, va anotant el nombre de peces rentades, repassades i planxades durant la setmana, i després posa un paper blanc agafat amb una agulla a les mudades amb el nom del soldat al qual pertany.

—Antoni Garrido.

(Passa a la pàg. 4.)

TOTS ELS CATALANS PRESENTS.

Ayuntamiento de Madrid

QUATRE MES!

El què de fracàs i hagi pogut haver en les converses de Roma, ha estat degut al magnífic comportament de l'Exèrcit de l'Est

D'ESPRES de Berchtesgaden, Godesberg, Munich i París, Mr. Chamberlain, acompanyat de lord Halifax, ha anat a Roma a entrevistar-se amb Mussolini i el seu gendre, conte Ciano.

El dictador italià preparava al "premier" britànic una rebuda que no ha pogut ésser la que esperava. El lector sabrà comprendre fàcilment que no ens esperem pas a la unió de banderes, de pancartes, de llums, de flors i de colorats que s'han distribuït al dojo per tot l'itinerari que havien de recórrer els personatges anglesos. Poca perspicàcia és necessària per a deduir que si la rebuda tributada a Chamberlain i Halifax no ha tingut el caràcter apoteòsic que el "duce" li volia donar, ha estat simplement perquè Espanya té uns fills que d'ençà fa dos anys i mig lluiten al Món, d'una manera ben clara i contundent, que per a robar-nos la nostra independència, per a convertir-nos en esclaus, seria precis que deixéssim d'ésser espanyols i no finquíssim, per tant, un concepte tan elevat del patriotisme, de la civilització i de la dignitat humana.

Hem dit que Mussolini no ha pogut oferir a Chamberlain la llista de "fets consumats" que esperava de la seva intervenció a Espanya; però podríem afegir, encara, que la resistència dels nostres heroics combatents a Catalunya ha fet canviar ostensiblement el curs de les converses celebrades al palau de Venècia. Si els objectius que es proposava assolir el butxí del poble italià haguéssim esdevingut una realitat, és indubtable que la posició de l'un i de l'altre haurien estat molt diferents.

D'aquesta manera, les converses de Roma s'han estat conceptant com un "fracàs". Cal, però, que no ens deixem impressionar massa per aquesta paraula, si bé tampoc ara recomençarem deixar de donar la importància que té el fet que l'entrevista Mussolini-Chamberlain a Halifax-Chano hagi hagut d'anar a remolc del magnífic comportament, de la decisió ferma i de la voluntat inextinguible dels admirables combatents del gloriós Exèrcit Popular, i també —el qual no deixa d'ésser un factor d'enorme importància— de l'ènergica i clara actitud que han cobert a prendre els pobles democràtics.

La reacció internacional que s'ha operat contra el feixisme i a favor de la nostra causa, ha minvat extraordinàriament el marge de concessions que Chamberlain potia atorgar a Mussolini, de la mateixa manera que la resistència meravellosa de l'Exèrcit de l'Est ha impedit que el "duce" pogués disposar d'arguments de prou consistència per a justificar aquelles concessions.

El fracàs d'aquest nou conciliabul, amb tot i ésser d'una gran elegància i d'ofertir-nos afalagadores perspectives,

repetim que no ha de fer-nos rer en la greu equivocació — que podria ésser-nos fatal — de creure que la nostra victòria ens l'han de guanyar des de fora, sinó, pel contrari, tenir molt present, i sobre tot ara més que mai, que les corrents favorables que s'han produït i que en el successiu es puguin anar intensificant, són el resultat de les gestes en què, dia rera dia, es cobreixen de glòria els combatents republicans.

Seria pueril pretendre saber com ha estat enfocat el problema d'Espanya en les converses italo-britàniques, y com aquestes s'han desenvolupat. Però insistim en què ha de quedar gravat en nosaltres i donar-nos la pauta a seguir en el futur el fet que Chamberlain s'hagi obligat a adoptar una postura d'intransigència davant les pretensions del megàlomen italià, degut, únicament i exclusivament, a l'actuació imponent de les forces republicanes.

Aquest és, doncs, el camí pel qual hem de seguir. Amb la nostra resistència als fronts de Catalunya, amb la nostra ofensiva per Extremadura, amb les proves fermes i constants de la nostra ferma voluntat, de la nostra fe indestructible, del nostre coratge indomitable i del nostre entusiasme perenne, continuem fent fracassar els plans malvats de l'invasor, enssem que donarem temps i oportunitat perquè puguin arribar-nos, en la mesura que ens interessa, els resultats pràctics d'aquesta solidaritat que va progressant de dia en dia a tots els pobles democràtics del Món.

Mentrestant, cap d'aquests "fracassos" no ens ha de fer caure en optimismes funestos. La reunió de Berchtesgaden se la considerem també com un fracàs, però fou seguida d'un Munich que ha deixat desfeta l'excelsior aquila. I nosaltres no podem oblidar aquestes al·lucinatòries experiències. Hem d'estar previnuts convenientment i a tostemps per a afrontar victoriosament tots els Munichs que puguin seguir als Berchtesgadens. Cada fracàs dels nostres enemics, siguin els que empenyen les armes als fronts, siguin els que es mouen a les cancelleries, siguin els que passen per tot Europa el desprestigi amb que s'han cobert amb la seva política de claudicans i de traïcions, siguin quins siguin, ens han d'esperonar més i més per a assolir un nou triomf.

De la mateixa manera que hem fet sentir la nostra voluntat d'independència a Roma, l'hem de fer sentir, més ènergica i més vibrant encara, a tots els llocs en els quals hom hagi pogut concebre la possibilitat del nostre esclavatge, imposat pel feixisme internacional.

A. QUINTANA

NO HI HAURA PAU

mentre la planta dels estrangers invasors trepitgi territori nacional

Seria absurd suposar que no volem la pau, que tots desitgem ferventment i en el termini més breu possible. Odiem profundament la guerra, que ensangona els camps i les ciutats de la nostra pàtria, que l'aniquila i l'arruïna. Odiem la guerra, que se'ns ha imposat pels traïdors que vengueren al feixisme invasor el nostre sòl per a colonitzar-nos, per a esclavitzar-nos, hipotecant la nostra llibertat i la nostra independència, i odiem també la guerra perquè anhelem que cessi d'amar-se la nostra terra, la de tots els pobles d'Espanya, plens de dol i de dolor, amb la sang dels seus fills, dels nostres germans.

I aquest anhel que sentim de tot cor els que defendem la pàtria sagrada de la voracitat, de la rapidesa dels invasors, han de sentir-lo tots els espanyols dignes d'anomenar-se així, de tots els espanyols honrats de les dues zones, tant aquells que es troben a l'Espanya envaïda com els que combaten en els fronts de la llibertat, en la lluita activa i en el del treball.

I essent comú el desig d'acabar amb el tràgic malson d'aquesta guerra cruenta, i essent comunes les ànsies de pau que alenen en els pits de tots els espanyols honrats, que no es resignen a deixar d'ésser espanyols, cal lògicament fixar l'atenció en l'obstacle principal perquè la pau sigui un fet i eliminar-lo mitjançant esforços i voluntats. I l'obstacle són els invasors estrangers, els senyors de Berlín i de Roma, que no desitgen de cap manera la pau, que podria ésser restablerta tan aviat com sortissin d'Espanya llurs exèrcits i el material bèl·lic que trameteren per a subjugar-la.

Ni Hitler ni Mussolini no volen la pau a base de l'expulsió de llurs exèrcits invasors, perquè ells aspiren al sotmetiment total dels pobles d'Espanya per a satisfer llurs desitjos d'expansió, per a la qual cosa utilitzen els homes de Salamanca i Burgos, Franco i els seus segaques, que sense la menor resta d'honor i de consciència, no vacilen a prosseguir llur obra de traïció que començà el juliol del 1936. I perquè les finalitats que uns i altres persegueixen siguin aconseguïdes, no vacilen a continuar la lluita sagnant fins a aconseguir l'extermini dels que defensem de llurs grapes la llibertat de la pàtria i dels que encara, des de les trinxeres d'enfront, creuen lluitar per una Espanya nacional.

Aquesta veritat, que és l'única, cal fer-la arribar a coneixement dels espanyols que ens combaten en la convicció de que llur error, en saber-se instruments d'interessos estrangers, reaccionem com solament poden fer-ho els patriotes, escomentant contra els invasors i contra llurs lacais de Burgos i Salamanca. Els llavors quan la pau no es farà esperar, perquè solament la invasió és la que prolonga la guerra; és llavors, solament, quan vindrà la pau, perquè mentre la petja sagnant dels invasors en territori nacional, prossegueix llur obra d'aniquilament d'homes i pobles d'Espanya, la pau no serà possible, perquè no volem l'esclavitud per a nosaltres ni per als nostres, per a cap espanyol. És precisament contra tot això que lluitem i que no dubtarem a realitzar tota mena de sacrificis.

Suscribiu-vos a TREBALL

RESISTIR!!

"Si la consigna "Resistir!" ens ha permès d'aturar l'avanç feixista, ens ha permès de reorganitzar el nostre exèrcit, ens ha permès de reorganitzar el nostre front, ens ha permès de llançar-nos a ofensives glòries com la de l'Ebre i ens ha permès de consolidar el front de Llevant, que semblava perdut per sempre més, què no podem sentir-nos capaços d'esperar perseverant-hi? Ens darà, clara i neta,

LA VICTORIA

(Del darrer discurs del camarada JOAN COMORERA)

TRIBUNA DE LA JOVENTUT

ELS JOVES COMBATENTS CATALANS

DEFENSAREM LA NOSTRA TERRA AMB CORATGE I BRAO

A TOTS ELS FRONTS DE LA REPUBLICA

Catalunya és objecte de la cobdícia sagnant dels invasors, que senten damunt seu els pes d'una guerra amb la qual malgrat tot l'utillatge de destrucció emprat, no aconseguen veure líquidada al seu favor. I es llencen damunt Catalunya amb la pretensió de sotmetre un poble digne i viril, per enforçar en l'esclavitud mitgeval, no solament Catalunya, amant com cap de les seves tradicions i llibertats, sinó que també la resta d'Espanya. Però, en contrast, velem com en mig del fragor bèl·lic dels invasors que volen obrir-se pas per endinsar-se per terres catalanes, sorgeix l'esperit secular de lluita per les nostres llibertats, heretat dels nostres avantpassats i sota el guillem espiritual de l'indolitable patriota Francesc Macià i avui de Lluís Companys, tot el poble català és mobilitzat a l'entorn del seu President i del Govern de Unió Nacional, presidit pel Dr. Negre. Totes les organitzacions sindicals i polítiques de Catalunya preparen a tot el país les condicions objectives per a fer fracassar els sinistres propòsits dels invasors. Es creen Batallons de voluntaris a base dels no inclosos en les lleves. La unitat se solidifica més i més. Poble, Govern i Exèrcit, estretament units, organitzen les premisses victoroses, per l'atacament immediat de l'ofensiva italiana. Però davant la reacció magnífica del poble català per a deturar l'allau estranger, hem de restar nosaltres impassibles? No! El poble català, isolat dels altres pobles d'Espanya, preclau l'ajut comú.

En aquesta nova situació de l'ofensiva italiana damunt Catalunya, paral·lela a l'heroica resistència de l'Exèrcit de l'Est, tenim la triomfal ofensiva de l'Exèrcit d'Extremadura. El camí emprat per l'Exèrcit extremeny és el millor ajut aportat en la defensa de Catalunya, que confirma una vegada més la veritat axiomàtica de com CATALUNYA ES DEFENSA AMB EL MATEIX BRAO I ENTUSIASME A TOTS ELS FRONTS DE LA REPUBLICA. Així vol dir que tots els combatents catalans que lluitem en la zona Centre-Sud hem de comprendre a bastament la responsabilitat que ens escau en la defensa de la nostra terra. Quin paper podem representar en la defensa de Catalunya? Senzillament, augmentar, amb ritme accelerat, la nostra capacitat política i militar, per a llançar-nos damunt l'enemic i exterminar-lo quan el nostre comandament he cregut oportú. Enfortir la unitat de tots els combatents catalans amb els de tot l'Exèrcit de la República, prenent l'exemple del què significa a Catalunya l'Exèrcit de l'Est, en combat solitari de tots els pobles hispànics, units amb el poble català en lluita per les nostres llibertats i independència nacional.

Analitzem d'una manera unilateral el problema si no possem de relleu l'encert de la nostra política en l'aspecte militar, encaminada a establir una perfecta solidaritat entre tots els Exèrcits de la República. Exemple d'això, en tenim un de bon recent. Quan a Llevant l'enemic concentrava tots els seus millors efectius humans i bèl·lics per a apoderar-se de la bella i rica horta valenciana i de la capital levantina, l'ajut que donà l'Exèrcit de l'Ebre a Llevant, permeté paralitzar l'ofensiva rebel, obligant-los a desorganitzar-se a corre-cuita les seves forces i traïdors a aquell sector.

Aquests episodis militars de la nostra lluita, que passarà a la Història sota el nom de BATALLA DE L'EBRE, ha estat un dels fets més positius de les nostres armes que amb tan gran encert interpretan la eficaç política de resistència del Govern de Unió Nacional.

En aquesta nova situació de l'ofensiva italiana damunt Catalunya,

paral·lela a l'heroica resistència de l'Exèrcit de l'Est, tenim la triomfal ofensiva de l'Exèrcit d'Extremadura. El camí emprat per l'Exèrcit extremeny és el millor ajut aportat en la defensa de Catalunya, que confirma una vegada més la veritat axiomàtica de com CATALUNYA ES DEFENSA AMB EL MATEIX BRAO I ENTUSIASME A TOTS ELS FRONTS DE LA REPUBLICA. Així vol dir que tots els combatents catalans que lluitem en la zona Centre-Sud hem de comprendre a bastament la responsabilitat que ens escau en la defensa de la nostra terra. Quin paper podem representar en la defensa de Catalunya? Senzillament, augmentar, amb ritme accelerat, la nostra capacitat política i militar, per a llançar-nos damunt l'enemic i exterminar-lo quan el nostre comandament he cregut oportú. Enfortir la unitat de tots els combatents catalans amb els de tot l'Exèrcit de la República, prenent l'exemple del què significa a Catalunya l'Exèrcit de l'Est, en combat solitari de tots els pobles hispànics, units amb el poble català en lluita per les nostres llibertats i independència nacional.

Augmentar la nostra vigilància a tots els fronts de la República, convertint les nostres posicions en baluards inexpugnables, lluitant implacablement contra la provocació, el derrotisme i l'espiantatge. Es així com defensarem aquesta zona les nostres llibertats patries.

CATALUNYA ES I SERA SEMPRE EL BALUARD DE LA LLIBERTAT; JA QUE SENSE LLIBERTAT ELS CATALANS NO PODEN VIURE, deia sovint l'il·lustre patriota Francesc Macià. Els catalans no oblidem aquestes paraules, fem-nos ressó de les mateixes, defensant, en terres de Castella i de tota la República, les nostres llibertats. I units espiritualment amb els combatents de l'Est, que defensen el nostre patrimoni com quedant arrapats a la terra estimada a fins a esgotar i vèncer les armes destructores de la invasió", continua a em. Indefectiblement per camí de la conquesta d'un esdevindor lliure i feliç per a tota la joventut. Pel camí de la llibertat de tots els pobles hispànics.

Vicenci CUTILLAS

LES DONES TREBALLEN

(Ve de la primera pàgina.)

—Josep Comas.

—Fasquell Hernández.

Va dient, en veu baixa, a mesura que escriu.

Comme Simon acaba ja d'arranjat els últims munts de roba. Comença a informar-me:

—El taller s'inaugurà pel mes de març, per iniciativa del Partit Socialista Unificat. El camarada Legos ens donà tota classe de facilitats, com també ens proporcionà peces de roba. Rebérem alguns donatius importants de caps i oficials. En un mes fèrem dues-centes camises, quaranta pantalons militars, tres-centes calçotets, sis uniformes de...

ALS NOSTRES LECTORS

Degut a dificultats insuperables, TREBALL ha estat unes setmanes sense poder sortir

comissari. Portem fetes, en conjunt, milers de peces, molts arranjaments, encàrrecs de les divisions i brigades de pares de soldats.

—Quantes gaus?

—Prop de cinquanta. Com que no cobren res, vénen quan poden, però no falten mai. Es distingeixen per llur activitat. Aida Figueras, Maria Callao, Pepita Brull, Cinta Estrada i Maria Domènech.

—Gràcies— contesten a cor—. Solament complim amb el nostre deure. Ells ho mereixen tot: el nostre estorg i la nostra gratitud.

Són una altra vegada el senyal d'alarma. Al lluny es veuen flames i fum. Cauen, bastant a prop, als afores segurament, unes quantes bombes. Trepida la casa; es trenquen els vidres. Les notes corren vers la platja, cercant els forats fets a la pedra.

Queda interromput l'entrevista a pocs quilòmetres del front, mentre els nostres caces, conduïts per heroics aviadors que resten impavids la mort en el cel blau, persegueixen els enemics i intenten anular-los en nom de la pau, del dret i de la justícia.

Lorena GARCIA DE RIU

NI ENS DOBLEGUEM NI ENS AJUPIM

CATALUNYA — com ressona aquest nom a les nostres oïdes! — ha viscut en el curs de la seva història gloriosa, prenyada de lluites, hores enormement difícils. Assetjada continuament pels seus enemics, que en són enemics perquè l'envegen i la cobegen, ha resorgit cada vegada més forta. Cauteritzades les ferides, refeta de la commoció, després de cada prova, per dura que hagi estat, Catalunya n'ha sortit una mica més lliure, una mica més gran, en el sentit de grandesa que dona als pobles el manteniment d'una dignitat insubornable i ferma.

Ara, en aquests moments, Catalunya viu una nova etapa de la seva lluita secular contra els grills i la ignominia. Viu, segurament, les hores més decisives de la seva història; però la seva fermesa no ha minvat i del més profund de les seves entranyes sorgeix en esclat irresistible l'esperit de lluita i la voluntat de victòria que li han permès tothora de reneixer més forta i més aferrada als seus ideals sagrats de llibertat.

Enemics poderosos i sanguinaris sense escrúpols i sense sentiments intenten encerrar-la i sotmetre-la. Vana quimera que costarà sang estimada, que costarà llàgrimes i dolors, però que — quimera tanmateix — no reeixirà perquè Catalunya no es doblega, ni s'ajup, ni ven la seva dignitat. Es massa sensible el nostre poble, estima massa les seves coses, sent massa l'orgull d'ésser ell mateix perquè es resigni mansament a esdevenir esclau d'un megàloman caserari i estranger.

No, Catalunya no serà mai italiana. Unida pel sacrifici als altres pobles de la República, sent l'orgull d'aquesta germania i l'orgull suprem d'ésser catalana. Per això lluita amb un coratge i un heroisme que fan trontollar la sensibilitat del Món; per això suporta estoicament privacions i martiris. Una Catalunya no catalana no és concebible. Suprimirien tots els catalans i l'esperit de la terra catalana ressorgiria invencible i etern de les seves ginesteres, dels seus rius, de les seves muntanyes i de la seva mar. No, Mussolini no dominarà mai aquesta terra nostra, rebel a tots els jous. I que això és una realitat ho demostren aquestes legions heroiques de treballadors i camperols, d'intel·lectuals i menestrals, que, sota la bandera gloriosa de l'Exèrcit Popular, defensen pam a pam, amb les armes, amb les ungles i amb les dents, aquesta terra que serà la tomba dels invasors.

Les hores que vivim són difícils i penoses. Algun dia, però, més lliure que mai la nostra pàtria, podrem proclamar davant del Món l'orgull insuperable i únic d'haver-les viscudes.

Català! Les hordes invasores volen robar-te la teva estimada Catalunya! Defensa-la amb el teu més gran coratge des del lloc on et trobis! En aquestes hores difícils necessita més que mai el teu entusiasta ajut!

SOTA EL SIGNE DE LA UNITAT

**EL NOSTRE
- EXERCIT -
HA FET GRANS
PROGRESSOS**

SENSE cap dubte, les victòries de l'Ebre podem qualificar-les com a victòries de la unitat, perquè aquest factor essencialíssim ha jugat un paper de capital importància en les tres fases de les operacions desenvolupades en aquell front. La unitat, en primer pla, permeté crear les condicions militars precisas per a dur a terme el pas del riu, per a la resistència heroica durant quatre mesos a l'altra banda de l'Ebre i per al magnífic replegament a la riba esquerra sense pèrdues d'homes ni material.

Durant les llargues jornades de combatre incessant contra els exercits de la invasió i les millors unitats de xoc dels "nacionalistes", la unitat ferma de totes les forces, la solidaritat entre totes les armes combatents, la unitat haguda entre els comandaments i comissaris, tan cordial i eficaç com entre tots els soldats de totes les unitats, és precisament allò que ha caracteritzat la preparació i execució de les operacions de l'Ebre, els resultats de les quals són de tothom coneguts: una eficaçíssima ajuda a l'Exèrcit de Lleuant i un crebantament, un desgast enorme de l'enemic, que ha sofert, en quantitats grandiosíssimes, pèrdues molt elevades en homes i en material bélic de totes classes.

Però encara hi ha més. Tots aquests diversos aspectes de la unitat han estat aglutinats per la tasca dels comissaris, en el

sentit de crear, en la consciència dels combatents de les distintes armes i unitats, la idea ferma i vigorosa d'adhesió sense reserves al Govern d'Unió Nacional. És, per tant, el factor unitat allò que ha decidit els progressos militars que ben clarament i pràcticament ha acusat el gloriós Exèrcit de l'Ebre.

Cal, doncs, tenir molt en compte aquestes al·ligadores experiències de l'Ebre i que siguin recollides per tots els altres exercits, situant-les en el primer pla de llur atenció i de llur activitat i sobre aquesta base d'unitat aconseguir vincles que estenyin

i fonguin totes llurs unitats, armes i combatents. Una ampla i sòlida unitat de lluita és la que permetrà a l'Exèrcit de la República crear, en primer lloc, les condicions que calen per a la resistència més eficaç i activa, i en segon lloc, superar aquestes condicions que possibilitin la victòria sobre el feixisme invasor.

Que les experiències de les batalles de l'Ebre, sota el signe de la unitat, serveixin d'ensenyaments en tots els fronts, a tots els exercits, per a enfortir i consolidar la unitat que permetrà la realització de nous fets d'armes més forts i victoriosos.

LA GUERRA QUE ENS FAN

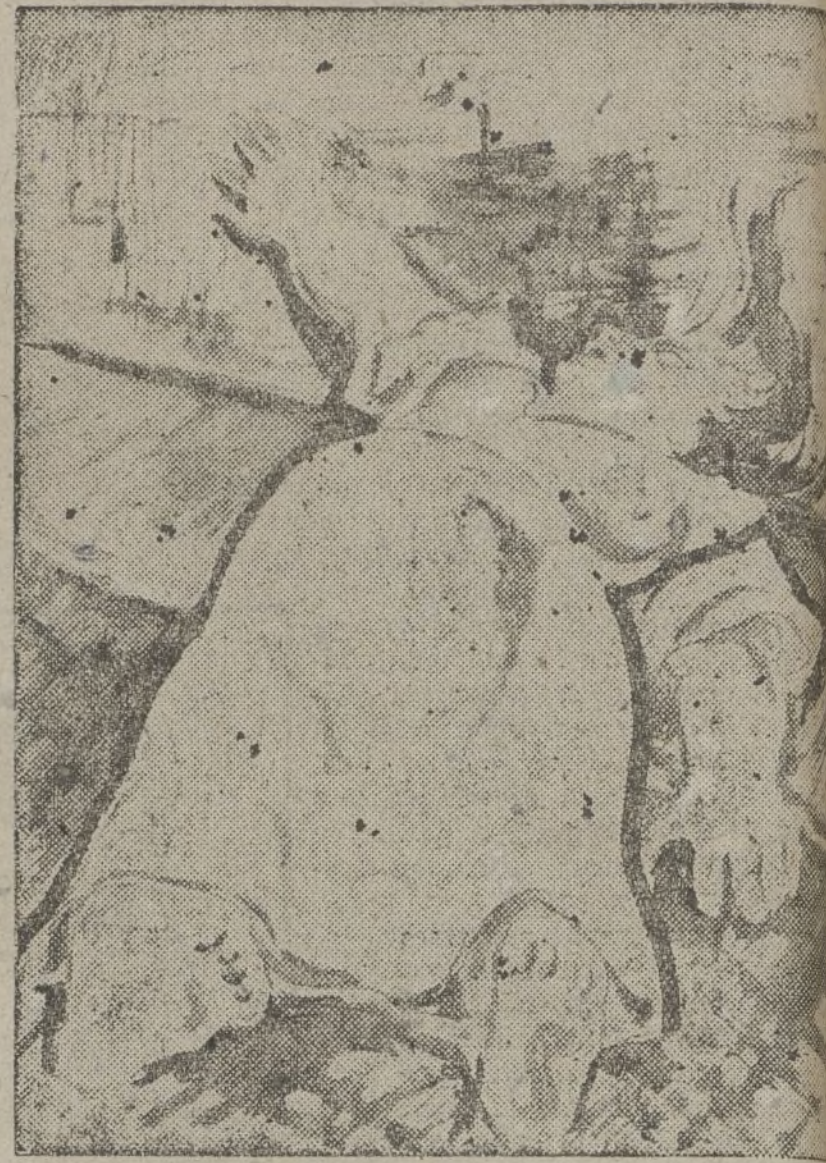
Amb veritable sadisme, com si el malèfic esperit del crim infonqués el seu mandament implacable contra el més debilitat i indefens, van caient als nostres pobles y a les nostres ciutats les dones destacades per la metralla que llança la covardia des d'altures invencibles, fins a moltes vegades la nostra resposta viril no pot arribar. El pànic que es dispersa de valentia plana damunt els nostres cels d'Espanya, i en el nerviosisme d'esperar aconseguir pels valerosos aparells republicans o pel foc dels nostres avions, els avions negres deixen caure la seva càrrega de mort no sigui pel tal de poder fugir a tota velocitat.

Però res ho fa retrocedir a les nostres dones su tanim que donen soldats per a lluitar fins assolir la victòria damunt tots els assassins i tots els traidors.

Tant se val que vulguin ferir en els ventres, en la maternitat santa de les repúbliques. Així com es cau als fronts com herois imperibles, es caure també a les ciutats amb l'expressió de l'esperança infinita.

Les dones que donen la seva vida, el seu caudal de sentiment és un al·lèrgic imperatiu per a la independència d'Espanya, per a la victòria total.

(Text i dibuixos de Francesc Mateos.)

TRONCS DE ROURE, SOMRIURES AL SOL

Aquesta és la forma en que venen sobre Catalunya els exercits estrangers i llors col·laboradors franquistes. Però més enllà d'aquesta zona indefensa, en la línia on una cadena d'homes ha barrat el pas als italians, s'hi troben els herois que saben enfrontar-se amb la mort, els braços que han d'estrangular l'ofensiva italiana.

Aquests homes, clavats als cims de les cotes, arrapats a les contrapuntades, escassos al pla, són com roques que la maledicte terra, tava i carnosa, hagues posat per a la seva defensa; com dents i urpes de la terra espanyola que no volen lluitar-se a l'enemic.

L'enemic tanjenta i ataca, successivament, pel sector de cada unitat. Els soldats, fets als forats obrats precipitadament, alquen els ulls al cel i segueixen, amb els seus fronts rudes, el vol dels avions: "Van a començar pel sector de la brigada tal... Mira: són Fiat... Per ací venen els Junker... Mira. A dalt, els Messerschmitt... O bé: "Epi; aquests venen per nosaltres. Quèis, nois!"

I quèis s'estan, com troncs de roure, com els matèixes troncs de oliveres que han trinxat les bombes. Després, quan les esquadres, una vegada i una altra, i l'artilleria sembla haver deixat remogut cada metre cúbic de terra en la posició i traspuen a distància la cavalleria i els tancs enemics, aquests herois van a trobar-los carregats de bombes.

Centenars de vegades s'ha repetit l'escena durant la nostra guerra! Passada momentàniament la furia del combat, els nostres homes obliden la tragèdia, se sobreposen al dolor de veure el company caigut i sorgeix del fang de llurs trinxeres esmucint al sol que desgela el camp. Res — ni el fred, ni les bombes, ni la visió de la sang — abat el seu ànim. I quan, fiant-nos fins una de les seves línies, felicitem el capità i el comissari d'una companyia per la seva extraordinària bravesa, amb la qual hores abans els seus soldats han rebutjat un violent atac, contesten amb una veu de pedra: "Sí. Han complert amb el seu deure".

Res més. I aquesta és la seva gloria i el seu orgull: complir amb el seu deure. Però... de quina manera l'han complert! La seva missió no acaba en replegar-se l'enemic, recollint cadavers i ferits, a les seves posicions de partida. Tot seguit esclata el combat al sector immediat, i la tensió de solidaritat — aquell sentit ampli i profund del deure — fa fugir tot cansani, i el cap del batalló indaga per telèfon sobre la situació al seu flanc esquerre i sobre si el seu ajut pot ésser necessari.

Així és la moral i la sensibilitat de lluita dels nostres soldats. És impossible que en tot el Món n'hi hagi d'altres que puguin igualar-los!

Lino NOVAS CALVO

CONVENCIMENT

— La terra gira sobre el seu eix.
— Ya, l'elix Roma-Berlin.

PER QUE la República no pot procedir com el feixisme

LA generositat de la República, el seu profund humanitarisme, la noblesa dels seus actes i de les seves intencions, han estat posats de manifest constantment. El Món sap que mentre l'aviació dels invasors bombardeja poblacions civils alienenades del front, sense perseguir altres objectius que l'assassinat en massa de dones i criatures, els avions de la República actuen únicament en missió militar; el Món sap que mentre els presoners de la República reben un tracte humà i generós, els presoners de la facció viuen amuntegats en camps de concentració i presons inhòspites, mancats del més elemental i tractats com a besties; el Món sap les gestions realitzades pel Govern de la República prop del organisme internacional d'ajut per tal que a cap dona, a cap vell, a cap infant d'Espanya, d'aquesta zona o de l'altra, no manqui l'alimentació més essencial, i el Món sap també com actuen els servidors del feixisme contra les expedicions de queviures. Ara, darrerament, la diferència enorme que hi ha entre l'Espanya republicana i l'anomenada Espanya "nacional" de Franco, l'acuí de Hitler i Mussolini, correspongui a la generositat i a la clemència de la República, exposades en els 13 punts del Dr. Negrín i demostrades d'una manera efectiva en el ferreny de la realitat. Tot, però, té els seus límits. I en aquest cas concret també pot arribar un moment que els tingui la nostra generositat, no solament malcorresponsa a amb l'accentuament dels assassinats, sinó amb la provocació sàdica de Franco a proclamar, amb tot el seu cinisme, que més de dos milions d'espanyoles estan en llista per a ésser executats l'endemà de la seva suposada victòria.

No; la nostra generositat no pot interpretar-se com un simptom de feblesa; ni som covards ni som mesells. L'aviació republicana no bombardeja poblacions civils, perquè la seva missió no és l'assassinat i perquè estima Espanya i els seus fills; el Govern de la República no s'ha d'oposar al subministrament d'aliments a les dones, infants i vells de l'altra zona, perquè són, com les nostres dones, els nostres vells i els

nostres infants, víctimes innocents d'aquesta guerra provocada per la traïció d'uns espanyols renegats; el Govern de la República no pot tractar altrament aquests personers que han estat envoltats a la força als exercits invasors. El Govern de la República, però, no té perquè sentir-se il·luminatament generós amb els traidors a la pàtria i amb els assassins dels nostres fills. Per això considerarem lògic que, en un moment donat, la República digui al Món, que sap totes aquestes coses, que no pot detenir indefinidament el compliment de l'acció de la justícia.

EL TRAIADOR RAONA

FRANCO. — Ya no tenim estrangers que ens combatin; ara solament haurem de lluitar contra espanyols.

PELR FRONTS DE L'EST

(Ve de la primera pàgina.)

nostra doctrina militar, basada en el caràcter polític, en el sentiment patriòtic de cada home, anava a ésser provada una vegada més en front a la tàctica brutal dels totalitaris.

Fins a quin punt és això cert i transcendental, ho hem apreciat en uns quinze evadits de guerra que es trobaven construint una pista i que pogueren abandonar els italians i arribar a les nostres línies en petits grups: — No; amb aquests no! Nosaltres no volèm conviure amb els qui ensavien i destrocen així la nostra terra. Volem que se'ns doni un fusell i lluitar contra aquests salvatges.

PER AQUI PASSAREN

No inventen res. La declaració consta en els documents d'una de les nostres unitats.

Igualment els camperols de les proximitats s'aferraren a l'evacuació. Tot just iniciada l'ofensiva, començaren a rombar damunt aquests pobles — Grana-della Sobrass, Albages, Cuzul, Aspa, Al-

fés, Castellans, Juneda, Borges Blanques... Les esquadres de la destrucció. Els camperols aixeguen vers ells el seu ample besó amb els ulls prenyats d'odi: "Lladres!" "Assassins!"

S'en van unes esquadres; en venen d'altres. Passen, giren, donen la senyal i les bombes cauen, implacables, damunt les llurs humils, en les blanques masses, contra la terra humida de Catalunya, sembrada i adobada per la ma d'aquests treballadors del camp, els quals poc o res no saben de la política dels governs feixistes.

Un drama callat i profund s'ha abatat damunt aquests pobles catalans propers a la línia de foc. Pel camí que van a les masies surten a la matança vells carregats amb el que de nit han pogut rescatar de les seves llars, i mares ploroses porten de la ma i al braç criatures espantades. Allà queden, sola les mares, alguns dels seus familiars. En els més propers — per exemple, Castellans — l'artilleria onemiga s'encarà encara més sobre aquells endorrics.

SOLDAT:

Els provocadors, els esclicionistes, els alarmistes, són els traidors que et volen assassinar per l'espalla.

DENUNCIA'LS IMMEDIATAMEN!

Suscribiu-vos a TREBALL
Conde de Aranda, 1
MADRID